

«DEIXA'M POSAR MON NOM DAMUNT TON NOM»

Seria injust acusar Maragall d'una obsessió amb la fama i, d'altra banda, seria un acte de ceguera afirmar que no estava gens interessat en la supervivència del seu llegat. A les Notes autobiogràfiques del 30 de juny de 1886 ja ho admetia: «La glòria ha sigut mon somni des de ma més tendra adolescència; però no ha passat de somni». I al final ho confirmava: «I ara hi penso, ¿i la glòria? ¿Sóc o no sóc geni del domini públic? [...] podran o no dir-me "llorejat poeta" los amics quan me dediquin alguna cosa?». Tanmateix, una desena d'anys més tard, el mateix autor afina els seus instruments i pot proclamar obertament, a l'«Oda infinita», les seves «darreres voluntats»:

Sols desitjo, per ma glòria,
que si algú aquesta oda sap,
al moment en què jo mòria,
me la diga de memòria
mot per mot, de cap a cap.

Si deixem de banda el faustisme i el Comte Arnau, i ens endinsem en les Notes redactades als cinquanta anys, el poeta, que ja ha esdevingut *vate*, passa en ressenya els resultats socials i personals que ha obtingut, i reconeix que «semblo esser molt més de lo que só, i tot lo que só m'ha sigut donat de gràcia». La modèstia de la maduresa sembla sincera tal com el vitalisme espontani i ambiciós de la joventut.

Ara bé, la presència de Maragall dins la literatura catalana més contemporània (acceptem, operativament, aquesta formulació per assenyalar la producció d'escriptors i escriptores de Gabriel Ferrater ençà) és constant, i reclama una sèrie d'anàlisis específiques per organitzar discursos tan generals com els que remeten als conceptes movedissos de recepció, influència, persistència, etc.

El 2014 ve marcat per la mort de Montserrat Abelló. Tanmateix, la poeta va tenir el temps per redactar i recitar un text escrit expressament per al Dia Mundial de la Poesia, «Sols la paraula nua», mantenint-se fidel a un corpus líric que té com un dels seus eixos temàtics més sòlids la reflexió sobre la «paraula viva», emfasitzada com a terme positiu d'un procés dialèctic, com quan assenyalaria («Paraules que foren / dites en moments / que creguérem de gran / lucidesa. / I ara les trobem mortes») (*El blat del*

temps, 1986). Valgui aquest cas com un dels molts exemples que porten a una consideració senzilla: computar, delimitar o sistematitzar el llegat maragallià amb una recerca fenomenològica és una empresa destinada al fracàs si qui pretén portar-la a terme no hi dedica tota una vida. I això sense parlar de les distorsions voluntàries dels missatges del poeta d'«Haidé» des de l'aforisme 42 dels *Judicis Finals* de Joan Fuster («Aquell personatge de Balzac que aspirava a "viure amb excés", jo no l'entenc, Senyor, jo que voldria, etc.») fins a un díptic meravellós de Salvador Ortells («I jo que voldria imitar el poeta / que atura l'instant que s'atura de pressa»), passant pel títol que recull una vintena d'anys d'escriptura de Pep Rosanes-Creus, *Cants inespirituals*. Així, doncs, el nostre dossier pretén obrir una reflexió amb l'esperança (la gosadia?) d'obtenir una continuïtat en estudis futurs. El lector d'aquest número d'*Haidé* resseguirà les traces maragallianes dins els poetes del País Valencià; observarà la centralitat de Blai Bonet en la recuperació del nostre poeta a Mallorca; trobarà un discurs organitzat sobre el vitalisme del «Cant espiritual» en autors específics (Palau i Fabre) o com a *ubi consistam* que marquen uns poetes al llarg de les darreres dècades fins a arribar a la visió més difosa que apliquen a Maragall els escriptors més joves, i també albirarà unes cruïlles formades per passadissos subterranis dins l'obra d'un poeta com Martí i Pol.

A *Haidé* sol passar que el dossier condicioni de retruc una part dels altres articles de la revista. Dins la «Vària», la contribució sobre la lectura lingüística que Riba fa de Maragall podria ser un preàmbul històric a la secció monogràfica, i el Testimoni autobiogràfic de Marta Pessarodona, un corol·lari emblemàtic respecte al mateix argument. Ara bé, aquest número no s'acaba aquí: un article sobre la versió castellana del «Cant espiritual» feta per Uribe ens remet al tema de les traduccions, el qual, fa un parell d'anys, ja va merèixer un espai específic en aquestes pàgines, i continua donant idees i propostes noves. Si més no, consti el Testimoni a propòsit de les «Vistes al mar» traslladades per Picasso o el que recupera la lectura del filòleg i escriptor Vittorio Bodini; altrament, un article amb un aprofundiment respecte a la versió al castellà de *Physionomies des Saints* d'Hello propugna una perspectiva transitiva, això és, la qüestió de les traduccions fetes per Maragall. A més a més, un estudi sobre la incorporació dels textos maragallians dins la literatura infantil i juvenil reivindica un àmbit una mica negligit dins les nostres lectures: som conscients que aquesta és una *excusatio non petita* que hom repeteix massa sovint, però farem constar les bones intencions adduint també la presència, en apèndix, d'un treball didàctic sobre el Comte Arnau. Com sempre, un text dedicat a una casa-museu, aquest cop la de Vicente Risco, manté el paral·lelisme amb l'Arxiu Joan Maragall i afavoreix aquella trama de relacions que vam voler estendre des de la primera aproximació a aquesta xarxa d'institucions.

Aquest número representa també una maduresa obtinguda. Durant els quatre anys de la seva existència, *Haidé* ha anat consolidant la seva posició fins a esdevenir un referent central de la crítica maragalliana: ho demostren, *in primis*, la quantitat de textos que arriben a la redacció. Tanmateix, encara hi ha molts objectius per assolir, entre els quals una visibilitat més gran i la capacitat de crear interès fora de l'àmbit ja especialitzat. En aquest sentit, esperem que el *Premi Haidé*, que convoquem per segona vegada de cara al 2015, tindrà una resposta satisfactòria tant pel que fa al nombre d'originals com per la seva qualitat.

Francesco Ardolino